

Bei „Supply4Future“ steet eeben och eng digital Plattform am Mëtelpunkt, wou mer souwuel Transparenz kënnen schafen – Wat brauch Restopolis zu wat fir engem Zäitpunkt an a wat fir enger Quantitéit? – an domadder déi lokal Produzenten och mëttel- a laangfristeg kënnen plangen an eventuell och hir Produktioun kënnen upassen, vläicht souguer och kënnen hir Produktioun op Bioproduktioun – an dat ass jo e Prozess, deen net vun haut op muer geet – ëmstellen, well se wëssen, datt do e groussen Abnehmer handendrun ass.

Jo, dat ass eng Innovatioun. Jo, déi Innovatioun baséiert och op dem Marché-publics-Gesetz, wat bewosst déi dote Méiglechkeet zouléisst. Mee ech denken, et ass bis elo nach net ganz dacks applizéiert ginn, fir erëm ze soen: „Mir setzen och Nohaltegkeetskrittäre bei den Auswalkrittär mat dran an eeben net nëmmen de Präis.“ Jo, de Präis, deen zielt och nach an Zukunft, mee eebe lokal a bio, déi zwee Krittären, déi zielen eebe méi wéi insgesamt de Präis. An dat ass déi grouss Innovatioun, jo, déi mer och mam Mouvement écologique a mat de Jongbaueren an der Landjugend zesummen diskutéiert hunn, fir op deen dote Wee kënnen ze goen, a wou mer amgaange sinn, déi Plattform jo ze testen an enger Pilotphas, fir ze kucken, ob se och wierklech kann arodéiert ginn an dann och herno ka verallgemengert ginn, soudatt souwuel sämtlech Schoulikantinne respektiv all aner Kantine vu Restopolis wéi awer och op der anerer Säit déi lokal Produzenten do kënnen matmaachen.

Ech wëll hei nach eng Kéier ënnersträichen, datt mer hei viles mateneen ënner een Hutt probéieren ze kréien an awer och bis elo kréien. All déi Aspekter vun Ernährungserzéiung, all déi Aspekter vun Anti-gaspilage, all déi Aspekter vu Sech-gesond-ernären, all déi Aspekter awer och vun deem soziale Moment, mëttles convivial beieeneenzesetzen an och do emol eng Kéier e Break ze maachen an engem stresssege Schoulalltag – an ech denken, dat gëllt souwuel fir d'Schüler wéi awer och fir d'Enseignanten –, déi ginn hei probéiert, matafléissen ze loosse, donieft awer och nach Entwécklungen, déi ganz kloer sinn an déi vun de Schülerinnen a Schüler kommen, hin zu méi vegetaresche Platen, hin zu vegane Platen, déi kënnen ze begleeden an och duerch eng attraktiv vegetaresch a vegan Offer kënnen dann och zefridenzestellen, wéi awer och eeben elo nach eng Kéier ze kucken: Vu wou kënnt d'Matière première hier a wéi gëtt se produzéiert? Dat si scho ganz vill Krittären, déi mussen ënner een Hutt kommen.

An dann ass et awer scho remarkabel, datt d'Frequentioun vu Restopolis, vun de Kantinnen an de Schoule permanent eropgeet, an dat an engem Mooss, dat méi staark ass, wéi d'Croissance démographique, also och d'Schülerzuelen an de Schoulen, sech entwéckelt huet. An dat weist nach eng Kéier, datt et och d'Qualitéit ass, datt et och d'Offer ass, déi finalement awer bei de Schüler an och bei den Enseignanten ukënn, an dat ass finalement nach ëmmer dat Allerwichtigst.

Villmools merci, Här President.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools dem Här Educationminister Claude Meisch. D'Diskussion ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7792. Den Text steet am Document parlementaire 7792¹².

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7792 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Mir maachen de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi ass mat 59 Jo-Stëmme géint 1 Nee-Stëmm ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Aedem, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Marc Lies), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Mme Carole Hartmann (par M. Gusty Graas), MM. Pim Knaff (par M. André Bauler), Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par Mme Barbara Agostino) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana (par Mme Francine Closener), Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch (par M. Yves Cruchten), Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser et Fred Keup ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

A voté non : M. Roy Reding.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

3. 7977 – Projet de loi relative à l'obligation scolaire et portant modification :

1° de la loi modifiée du 6 février 2009 portant organisation de l'enseignement fondamental ;

2° de la loi modifiée du 18 mars 2013 relative aux traitements de données à caractère personnel concernant les élèves

Mir kommen dann zum Projet de loi 7977 iwwert d'Verlängerung vun der Schoulpflicht bis 18 Joer. An ech ginn direkt d'Wuert un de Rapporteur vun dësem Projet de loi, den honorabelen Här Gilles Baum. Här Baum, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de l'Éducation nationale, de l'Enfance, de la Jeunesse, de l'Enseignement supérieur et de la Recherche

M. Gilles Baum (DP), rapporteur | Merci villmools fir d'Wuert, Här President, mee an dësem Gesetz geet et ëm vill méi. Et geet ëm weesentlech méi wéi just d'Verlängerung vun der Schoulpflicht op 18 Joer. Et geet ëm d'Ziler an d'Wärter an eise Schoulwiesen, et geet ëm alternativ Strukturen, fir Schoul ze halen, an natierlech, Här President, Dir hutt Recht, d'Verlängerung vun der Schoulpflicht op 18 Joer.

Duerch d'Kannerrechtskonventioun vun 1989, déi Lëtzebuerg 1993 ënnerschrifwen huet, kritt all Kand d'Recht, an d'Schoul ze goen. Wa mir hei am Land déi demografesch a soziologesch Entwécklung betruechten, awer och d'Diversitéit vun eiser Gesellschaft, d'Entwécklung vum Wëssen, déi sozioekonomesch a soziefamiliär Besoinen, de Wuesstem vun der Bevëlkerung, déi och ëmmer méi heterogeen gëtt, da muss een awer feststellen, dass Lëtzebuerg

ëmmer e grouss Wäert drop geluecht huet, dass d'Kanner an déi Jugendlech eng qualitativ héichwäerteg Bildung an Ausbildung kritt hunn, fir dass si an hirem Liewen an an eiser Gesellschaft reusséieren, an der Schoul, um Aarbechtsmaart, dass si sech wuel fillen an dass se och sozial integréiert ginn. Mat dësem Gesetz gi generell Normen opgestallt, déi fir all Unterrecht, fir all Enseignement, gëllen.

E puer Wuert awer zu der Geschicht vun der Schoul zu Lëtzebuerg: Et war 1774, ënnert dem Règne vun der éisträichescher Keeserin Maria Theresia, wéi d'Schoulpflicht fir d'Éischt bei eis ernimmt gouf. D'Wirre vun eiser Geschicht wollten awer, dass se ni applizéiert ginn ass. Am 19. Joerhonnert war eist Land nach gréisstendeels op Agrikultur opgebaut. Vill Kanner hate keen Zougang zu de Schoulen a konnten dofir och weeder liesen nach schreiwen. 1881 gouf dunn d'Schoulpflicht zwar bei eis agefouert, mee et ass ni zum gewënschten Erfolg komm.

Et war eréischt mam Gesetz vum 10. August 1912, dass eist Land säin éischt Schoulgesetz krut. An dat Gesetz muss e gutt Gesetz gewiescht sinn, well ob-schonns et ganz oft ofgeännert ginn ass, huet et bal 100 Joer gehalen. D'Gesetz vun 1912 huet eng Schoulpflicht vu siwe Joer festgehalen an d'Kanner sollte mat sechs Joer ageschoult ginn. D'Gemenge konnten déi Schoulpflicht op aacht Joer ausbauen. 1976 gouf déi obligatoresch Spillschoul agefouert an de Contrôle vun der Schoulpflicht louch bei de Gemengen.

Am Joer 2009 koum et dunn zu enger grousser Schoulreform – a Verschiddener heibanne wäerten déi mat-gestëmmt hunn – an d'Schoulpflicht gouf op zwielef Joer ausgedeeent, also bis zum 16. Liewensjoer. Heimat gouf versicht, de Kanner eng besser Ausbildung unzébiden, hir Chancë fir ze reusséieren ze erhéien an d'Unzuel vun de Schouloufbruecher, den „décrocheurs scolaires“, erofzedrécken. A genee dat ass och d'Zil vun dësem Gesetz, wann et ëm eng Verlängerung vun der Schoulpflicht op 18 Joer geet: d'Unzuel vun de Kanner, déi ouni Diplom aus der Schoul erausginn, erofzedrécken.

Dat Zil erreeche mer natierlech net, wa mer déi Jonk einfach zwee Joer weider an enger Schoulbank parken, mee wa mir genee op d'Besoinen an op d'Kompetenze vum eenzelne Jugendlechen aginn a kucken, wat si mat hirem Liewe wëlle maachen. Ech brauch Iech net ze soen, wéi schwéier et dobaussen um Aarbechtsmaart ass. An et ass nach vill méi schwéier, wann een ouni Diplom probéiert, eng Schaff ze fannen. Et ass schwéier, sech eropzeschaffen, an et ass schwéier, sech e Liewen opzebauen.

An dofir ass eng holistesche, eng ganzheetlech, Approche, fir de Jugendlechen ze betrieien an awer och fir ze kucken, firwat hien oder hatt net méi wëll an d'Schoul goen, op seng Problemer anzegoen an hien ze begleeden, jo, quasi eng Eent-zu-eent-Begleitung, déi richteg Approche.

E puer Zuelen, déi dat hei ënnermolen: Am Laf vum Schouljoer 2020/2021 hunn 1.736 Schüler d'Schoul ofgebrach – ouni Diplom! 647 dovunner haten ënner 18 Joer, an de Peak läit an der Alterskategorie tëschent 17 an 18. 637 (veuille lire: 647), dat si 37 % heivunner. All Joer hu mer tëschent 500 a 600 Jonker (veuille lire: tëschent 500 a 650 Jonker) ënner 18 Joer, déi net méi an d'Schoul ginn, déi décrochéieren an awer keng Aarbecht fannen an och net schaffe ginn.

D'Ursaachen, fir d'Schoul ouni Ofschloss ze verloossen, si mannegfaltig: Manktum u Motivatioun, déi falsch Formatioun erausgewielt, schlecht orientéiert ginn oder och gesondheetlech Problemer. Dat sinn oft déi Grënn, déi vun deene Jonken ugefouert ginn. Et handelt sech bei deene Jonken awer oft ëm Kanner aus

defavoriséierte Familljen, awer och ëm Jonker, déi e Problem mat der Disziplin hunn.

Zanter 2009 sinn eng Rei Strategien applizéiert ginn, fir d'Kanner an der Schoul ze halen an ze kucken, dass se all en Diplom kritt hunn, wa se d'Schoul verlooss hunn. Ech nennen der just e puer: déi international Schoulen; Pilotprojete fir d'Alphabetiséierung op Franséisch; d'Prise en charge vun de Kanner mat spezielle Besoinen; alternativ Plaze fir ze léieren – verschidde Kollegen heibannen haten d'Zäit an d'Chance, fir de Centre Formida op Esch mat kucken ze goen, dat ass eng vun deenen alternative Plazen; ech hu fonnt, dass dat ganz, ganz interessant ass –, an dann eng aner Rei vun Aktiounen, déi dem Profil vun de Schüler Rechnung droen. Ech denken do besonnesch un d'Centres de compétences.

D'Verlängerung vun der Schoulpflicht op 18 Joer fir all déi Jonk, déi keen Aarbechtskontrakt hunn, schreift sech an d'Verlängerung vun deenen Efforten an. Jiddweree weess, dass een tëschent 16 an 18 Joer och nach e Maturitéitsprozess duerchleef. Mat 18 gesäit ee munches anescht wéi mat 16 Joer. Et gëtt ee méi erwuessen. Vläicht gesäit ee mat 18, dass net wierklech alles schlecht ass an dass et och wichteg ass, e Schouloffschloss ze maachen.

Et ass mer wichteg, nach eng Kéier ze ënnersträichen, dass et net drëm geet, déi Jonk zwee weider Joren an der Schoulbank setzen ze hunn, mee se wierklech individuell se encadréieren, se ze betrieien a se ze begleeten, fir eng Formatioun ze maachen an déi Formatioun och ofzeschlëssen, an dobäi op hir Problemer an awer och hir Interessen an hir Stärken kennen anzegoen.

Selbstverständlech geet et net duer, wa mer eis iwwerleeën, wat mer mat de Schüler maachen an deenen zwee Joer, mee mir mussen eis och en amont Gedanke maachen, firwat déi Jonk mat 16 wëlle mat der Schoul ophalen. Mir mussen eis Gedanke maachen, fir d'Schouloffer ze änneren, fir dass et emol iwwerhaupt net zu engem Décrochage scolaire kënnt. A fir alles dat opzebauen, d'Strukturen an d'Infrastrukturen, gi mer eis dräi Joer Zäit. An dofir trëtt den Artikel 11 vum Gesetz och eréischt 2026 a Kraaft.

Kommt, mir geheien e kleng Bléck an d'Ausland, bei eis Nopeschlänner an e bësse méi wäit. A Frankräich mussen déi Jonk tëschent 16 an 18 Joer enger Formatioun nogoen. An der Belsch mussen déi Jonk tëschent 15 an 18 op d'mannst eng partiell Formatioun verfolge, an dat, bis se 18 Joer hunn. An Däitschland ass den Enseignement Ländersache, an do muss se bis 18 respektiv souguer bis 19 Joer an d'Schoul goen. A Portugal gouf et 2009 eng grouss Reform an d'Kanner mussen bis 18 Joer an d'Schoul goen, ausser si hätte virdrun e Schouloffschloss gemaach. An Holland ass d'Schoul obligatoresch bis 16 Joer, op d'mannst partiell bis se 18 Joer hunn an e Schouloffschloss.

Ech widderhuelen hei, dass mer d'Obligation scolaire op 18 Joer eropsetzen, ausser bei deene Jonken, déi schonn en Aarbechtskontrakt hunn. A mir ginn eis selwer d'Hausaufgab, an deenen nächsten dräi Joer en alternatiivt Angebot opzebauen.

Elo awer e puer wichteg Wieder zu de Missiounen vun der Schoul an och zum Contrôle: D'Missiounen, déi d'Schoul duerch dëst Gesetz kritt, sinn zugläich d'Rechter vun de Schüler a Schülerinnen. All Schoul an all Unterrecht hei am Land muss der Persoun, déi den Unterrecht suivéiert, Fachwëssen a Kompetenzen vermëttelen, de Respekt viru sech an och viru aneren, Sënn, fir Verantwortung ze iwwerhuelen fir sech a fir aner, de Respekt viru de Wäerter vun eiser demokratescher Gesellschaft an hiren individuelle

Fräiheeten, de Respekt viru der Kultur an de Kultur an de Respekt viru der Natur.

Den Unterrecht muss dee Jonke begleeten a senger Entwécklung an am Erwerb vun enger Autonomie, senger Kreativitéit, sengem Selbstbewusstsein, der Entwécklung vu sengen Talenter a Méiglechkeeten, souwuel physesch wéi psychesch. D'Schoul muss et erlaaben, eng Culture générale ze entwéckelen, bereet een op d'Studie vir, an och de Prozess vum Lifelong Learning – fir säin eegent Liewen an der Gesellschaft, awer och professionell a sozial an der Ausübung vu senger Rechter als fräie Mënsch an enger demokratescher Gesellschaft –, an dat an engem Esprit vu Respekt a Friden, Gläichheet a Frëndschaft mat alle Mënschen, och deenen, déi eng aner Nationalitéit hunn, eng aner Relioun oder aner philosophesch Usiichten.

Och erlaabt den Enseignement an eiser Informatiouns- a Kommunikatiounsgesellschaft, d'Sociétéit vun haut ze verstoen an de Fonctionnement vun der Gesellschaft vu muer virzubereeden a matzestalten. Den Unterrecht respektéiert de Prinzipp vun der Gläichheet a widderstëtz sech all Diskriminatioun.

Am Kader vum Intérêt supérieur de l'enfant iwwerhëlt d'Schoul d'Formatioun an d'Erzéiung, an dat am Zesummespill mat der Famill a mat den SEA, de Structures d'accueil socio-éducatif, wann d'Elteren dofir optéiert hunn.

Den Enseignement entwéckelt progressiv Kompetenzen a Wëssen a Fäerdegkeeten an dese sechs Beräicher: éischstens déi sproochlech Entwécklung, lauschten a schwätzen, verschidde Sproochen kenne léieren, Literatur kenne léieren a plurilingual Kompetenzen; zweetens dat logesch Denken an d'Problemléisung, Mathematik a Kompetenzen am Beräich Computer; déi motoresch Entwécklung a motoresch Kompetenzen, d'Entwécklung vun de Sënner a physesch Capacitéiten; véiertens de Respekt viru der Émwelt an d'Sensibiliséierung fir d'Nohaltegkeet duerch Fächer wéi Éveil aux sciences, Human- a Sozialwëssenschaften, Naturwëssenschaften, Informatik a Kommunikatioun, Handwierk an Entrepreneurship; sech ausdrécken a kreativ sinn duerch Musek, Bastelen a Konscht; a sechstens Eethik, Philosophie, Kultur, de Meinungspluralismus an déi verschidde Reliounen.

Den Enseignement soll awer och an all Domän dat kritescht Denken ureegen, déi intellektuell Fäegkeete souwéi d'Méiglechkeet, ze urteelen an ze kommunizéieren, mat Informatiounen eens ze ginn, Léierstrategien ze entwéckelen, an den Initiativgescht ureegen.

Voilà, et war mer wichteg, Iech déi wichtegst Punkten aus de véier éischten Artikelen aus deem Gesetz virzeliesen.

Kolleginnen a Kollegen, des Artikelen hunn et a sech, well se stellen eng Aart „Grundgesetz“ fir d'Schoulwiesen zu Lëtzebuerg duer. An ech soe „Schoulwiesen“, well si gëlle fir alleguer d'Beschoulungsformen hei am Land – net nëmmen déi éffentlech Schoulen, mee och déi privat Schoulen an och den Homeschooling. Et däreft nom Vott vun deem Gesetz keng Beschoulung zu Lëtzebuerg méi ginn, wou e Jonken net de géigesäitge Respekt an och dat kritescht Denken entwéckele soll. Mir verankere mat deem Text déi Wäerter, déi eiser demokratescher Gesellschaft zugronn leien an op deenen hir Vermëttlung all Jonken hei am Land e Recht huet.

Wat elo d'Schoulpflicht ugeet, esou ass déi mat 18 Joer eriwuer oder éischter ënnert dese Konditiounen: Et huet een en Ofschlossdiplom am Secondaire oder an der Formation professionnelle vun enger Lëtzeburger

Schoul – oder en Diplom, deen als equivalent unerkannt ass.

Et kënnt een der Schoulpflicht no, wann een an enger Schoul ageschriwwen ass an och déi Coursen, Aktivitéiten oder Stagë mécht am Kader vum Schoulprogramm, entweder an enger Lëtzeburger Schoul, enger Europaschoul, enger Privatschoul, déi hei agreéiert ass, oder enger Schoul am Ausland.

Och den Enseignement à domicile ass unerkannt, wann deen de Konditiounen vum Gesetz entsprécht.

Fir d'Kanner mat spezifesch Besoinen ass d'Schoulpflicht bindend, wa se vun der Commission nationale d'inclusion oder enger Commission d'inclusion unerkannt ass.

D'Léiermeedercher an d'Léierbouwen, déi mindestens 15 Joer hunn, kommen hirer Schoulpflicht natierlech och no, wa se hir Coursë beruufsbegleedend maachen, dat heescht am Régime concomitant.

Wat elo de Contrôle vun der Schoulpflicht ugeet, sou ass et un den Eltere respektiv den Tuteuren, derfir ze suergen, dass d'Kanner an d'Schoul ginn. De Contrôle, dee kënnt elo ewech vun de Gemengen an e kënnt bei de Ministère, dee mat informatesch Moyenen an am Ofgläich mam Registre national des personnes physiques op d'mannst eemol am Mount kuckt, wat fir eng Schüler net an der Schoul waren. Wann ee feelt, mussen d'Elteren den Dag selwer dem Enseignant Bescheid soen. Nom drëtten Dag ass e Certificat vum Dokter néideg. Kommen d'Elteren elo hirer Schoulpflicht net no, kréie si eng Mise en demeure. A wann d'Kand dann nach ëmmer net an d'Schoul geet, geet säin Dossier bei de Jugendrichter.

Dass de Contrôle vum Anhale vun der Schoulpflicht vun de Gemenge bei de Staat wiesselt, dat gouf vum Syvicol ausdrécklech begrësst. An ech mengen och, dass déi eenzel Gemengen dat wäerte bestätegen.

Här President, Kolleginnen a Kollegen, zu deem Gesetz gouf et, wéi Der Iech virstelle kënnt, eng Hellewull Avisen: d'Chambre des Fonctionnaires et Employés publics, d'Chambre des Salariés, d'Association luxembourgeoise pour la liberté d'instruction, de Syvicol, d'ASTI, d'CNPd, d'Chambre des Métiers, d'Chambre de Commerce an d'CNEL. A mir hunn och zwou Ronne beim Staatsrot gedréit. Fir d'Detailer vun deenen Avisen géif ech gären op de schrëftleche Rapport verweisen.

Op dëser Plaz wëll ech awer e ganz grouse Merci soen dem Här Pierre Reding an dem Här Dany Assua aus dem Educatiounsministère, déi eis während deem Projet suivéiert hunn. An um Enn vun enger Legislaturperiod géif ech och ganz gäre Merci soen alle Kollegen, déi an der Educatiounskommissioun waren. Ech hu fonnt, dass mer an deene fënnf Joer ëmmer ganz flott a ganz fair matenee geschafft hunn. E grouse Merci u meng Mataarbechterin, d'Lynn Strasser, an en extra, extra grouse Merci un d'Joëlle Merges, dat déi Kommissioun hei während deene fënnf Joer de main de maître mat geleet huet. An ech muss soen: D'Joëlle Merges hat, wann ech heiansdo den Iwwerbléck verluer hunn, ëmmer den Iwwerbléck doriwwer, wat mer nach ze maachen hätten, wat nach géif opstoen. An dofir Dir, Joëlle, e ganz, ganz grouse Merci vun dëser Plaz!

Plusieurs voix | Très bien!

M. Gilles Baum (DP), rapporteur | An da ginn ech op dëser Plaz och schonn den Accord vun der Demokratescher Partei zum virleien Text. Merci Iech alleguer.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools dem Här Rapporteur Gilles Baum.

An éischten ageschriwwene Riedner ass déi honorabel Madamm Martine Hansen.

Discussion générale

Mme Martine Hansen (CSV) | Merci, Här President, an och merci dem Rapporteur, dem Gilles Baum, fir den ausféierleche Rapport. Ech hu just fénnef Minuten, da sinn ech also frou, datt dat meescht scho gesot ginn ass iwwert den Inhalt. Mat dësem Gesetz soll also elo d'Schoufflicht bis 18 Joer verlängert ginn, an dat mam Zil, d'Unzuel vun de Schüler, vu de Jugendlechen, déi d'Schoul ouni Diplom verloossen, ze reduzéieren. Fir et direkt ze soen: Als CSV si mer natierlech mat deem Zil averstan, mee mir mengen net, datt een dëst Zil mat enger renger Schoufflichtverlängerung kann erreechen.

Alternativ Strukture vu Sclarisatioun solle geschaf ginn, fir deene Schüler, déi am normale Schoulsystem net eens ginn, u sech eng aner Offer ze ginn. Et ass och wichteg, soe mer, jo, et ass wichteg, eng nei Offer ze schafen. Déi muss och ausgebaut ginn. A mir waren – ech war mat – op Esch de Projet Formida kucken. Ganz interessant. Et si ganz vill motivéiert Enseignanten do. Déi Jugendlechen kënnen do zum Deel och eng Deelzertifikatioun maache vu verschiddene beruffleche Moduler. Si profitéieren allerdéngs och – wouvu se an der normaler Schoul net profitéieren – vun enger Eent-zu-eent-Betreiung oder enger Eent-zu-zwee-Betreiung.

Detailer zum Funktionnement, genau Modalitéiten hu mer nach net kritt. Wie bezilt wat? Eng privat Gesellschaft féiert hei de Projet. Wéi vill där Strukture bräichte mer? De Projet Formida leeft fir zwee Lycéeën. Brauche mer eng Struktur an där Gréisst fir zwee Lycéeën? Wie gétt ugeholl an deene Strukturen? Huelen dës Strukturen tatsächlech jiddereen un, dee riskéiert, aus där enger oder anerer Ursach en Décrocheur ze ginn, oder just deen, dee motivéiert ass, dee sech behält a sou weider?

Am Allgemenge muss ee soen, datt et nieft dem Projet Formida och schonns aner Projekte gëtt, wéi zum Beispill de Projet „Liewenshaff“, deen och ganz gutt do mam Lycée vu Wolz schafft, mee datt d'Offer nach net flächendeckend do ass. A well dat eeben esou ass, wäert d'Schoufflicht, déi dann elo nach onbedéngt virum de Wale muss duerchgebaatscht ginn – soen ech hei –, eréischt an dräi Joer a Kraaft trieden.

Als CSV soe mer: Mir solle mol Erfarunge sammelen vun deene Strukturen, déi do sinn. Mir solle weider alternativ Sclarisierungsstrukturen opbauen. A mir sollen iwwer hire Statutt legiferéieren. Mir brauchen eng zousätzlech Offer vun dëse Strukturen. Mee fir d'éischt emol schéin eent nom aneren, well hei gëtt elo erëm eng Kéier d'Päerd vun hanne gesuedelt. Eng Virwëlztut soll gestëmmt ginn. Mir sollen nämlech elo eppes stëmmen, wat an dräi Joer soll ëmgemat ginn a wou mer nach net wëssen, wéi a wou et soll ëmgemat ginn. Dat maache mir als CSV net mat!

A virum allem muss een, wann een iwwer Décrochage scolaire schwätzt, emol iwwert d'Preventioun schwätzen. An do hätt ee missen als Éischt upaken!

Dozou gehéiert eng aner Aart a Weis vun Orientéierung.

Dozou gehéiert och, datt d'Kanner zum Beipill an der Primärschoul scho gewisse kréien, wéi wichteg déi handwierklech Kompetenze sinn.

Dozou gehéiert eng anstänneg Hausaufgabenhëllef, an net eng Hausaufgabenesurveillance, déi elo agefouert gëtt, déi awer reng theoreetesch schonn hätt misse viru Jore lafen.

Dozou gehéiert eng Reform vum Cycle inférieur vum Secondaire général mat engem ugepassten, transparenten Promotiounssystem, an net engem System, wou ganz vill Jugendlecher op der 5e eréischt mierken, datt se net dat kënne léieren, wat se wëlle léieren, an da si se kuerz virum Décrochage scolaire.

Dozou gehéiert och eng aner Aart a Weis, fir Schoul ze halen: geziilt d'Kompetenze vum 21. Joerhonnert ze fërderen. Mir sinn nach ëmmer vill ze vill beim „Wëssen erantrichtereren an duerno erëm eraussprudelen“. Mir hunn a ville Schoulen nach ëmmer d'Mentalitéit vu „Vogel, friss oder stirb!“, wat zum Deel och ze verstoen ass, wann ee Klassen huet mat 28, 29 Schüler. Den „normale“ Schüler, dee kritt nämlech net déi Eent-zu-zwee-Betreiung.

Dozou gehéiert och eng aner Aart a Weis vun Evaluatioun.

Dozou gehéiert och eng Schoul, wou d'Wuelbefanne wichteg ass. Déi vill Mobbingfäll weisen awer, datt mer dat nach längst net hunn. Dozou gehéiert dann awer och, datt den Täter d'Konsequenzen ze spiere kritt, an net e Schoultourismus bis 16 Joer. A wa mer dat heiten hunn, hu mer e Schoultourismus bis 18 Joer.

An all dat ass awer an deene leschte Joren net gemaach ginn!

An och net nëmme mir gesinn dëse Gesetzesprojet ganz kritesch. De Staatsrot seet a sengem Avis complémentaire: „Le Conseil d'État prend acte de ces explications“, iwwert d'Strukturen, „qui constituent des informations complémentaires, sans pour autant apaiser ses doutes concernant la probabilité d'atteindre les objectifs poursuivis par le relèvement de la durée de l'obligation scolaire.“

D'Chambre des Fonctionnaires et Employés publics hält an hirem Avis complémentaire um Rejet vun dësem Projet de loi fest.

D'Chambre des Salariés hält och an hirem Avis complémentaire un den Zweifele fest, ob d'Schoufflicht bis 18 Joer en adequat Mëttel géint den Décrochage scolaire wier, genausou wéi d'Chambre de Commerce an och d'Chambre des Métiers.

D'CNEL, d'Schülerkonferenz, dréckt sech eebefalls ganz kloer géint dëse Projet aus. Anstatt déi Jonk ze derespensabiliséieren, soll ee se besser begleeten, orientéieren, Alternativen ubidden, d'Schoul méi attraktiv maachen, an all dat ouni Verlängerung vun der Schoufflicht, sou d'CNEL. A si hu vollkommene Recht! Et ass u sech keen – keen! – fir dëse Projet de loi, ausser de Minister an dann natierlech d'blo, rout a gréng Deputéiert, déi hei setzen.

Mir als CSV hunn op jidde Fall net dat Vertrauen an de Minister an och net an dës Regierung, fir datt mer hei e Fräifaartschäi ginn, andeem mer elo eppes géife matstëmmen, wat an dräi Joer soll ëmgemat gi mat Hëllef vu Strukturen, déi nach net do sinn, wou mer net wëssen, wéi se solle funktionéieren, wou se sollen hkommen, wéi vill der gebraucht ginn an esou weider. Mir wäerten also dëse Projet de loi net matstëmmen.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Hansen. An nächsten ageschriwwene Riedner ass déi honorabel Madamm Francine Closener. Madamm Closener, Dir hutt d'Wuert.

Mme Francine Closener (LSAP) | Här President, Kolleginnen a Kollegeen, virop e grouse Merci un de Kollege Gilles Baum fir säi Rapport, dee sou gutt, sou exzellent wéi ëmmer war. Dëse Projet de loi poursuit en Zil, dat d'LSAP mat zwou Hänn ënnerschreift:

den Décrochage scolaire ze verhënneren an domadder och de Wee an de Jugendchômage, an d'Perspektivlosegkeet respektiv an d'Aarmut an an déi sozial Exklusivitéit ze verhënneren.

De Rapporteur huet d'Ziele virdru genannt: Ronn 700 Jonker ënner 18 Joer halen all Joer mat der Schoul op, aus diverse Grënn: vläicht well se schlecht orientéiert sinn, well se keng Loscht méi hunn, net méi wëssen, wat d'Schoul hinnen eigentlech nach soll bréngen, gesondheetlech Probleemer oder soss aner Suergen hunn.

Bei engem Décrochage ouni Diplom ass de Wee an de Chômage ganz, ganz dacks virgezechent. An de Jugendchômage läit bei eis jo e bësse méi héich wéi 9 %. Dat ass am europäesche Verglach eigentlech ganz ok, mee eis Ambitioun muss natierlech sinn, fir deen Taux erofzekréien an déi Jonk sou gutt et geet an d'Aarbecht ze kréien. Dat ass fir den Individu essentiell a fir d'Gesellschaft allgemeng natierlech och.

D'„Garantie jeunesse“, déi vum deemolegen Aarbechtsminister Nicolas Schmit agefouert gouf, war e grouse Schratt, fir der Jugendarbeitslosigkeit entgéintzewirken. Se ass och bedeitend erfogaangen déi leschte Joren, an elo soll mat der Verlängerung vun der Obligation scolaire bis 18 nach e weideren Hoff gemaach ginn.

Ech muss soen, datt d'LSAP mat deem alleréischten Entwurf vum Projet de loi Probleemer hat, a mir begrëssen et ausdrécklech, datt d'Regierung de Projet de loi dunn an deem Sënn amendéiert huet, datt Jugendlecher vu 16 a 17 Joer eng Dispens vun der Schoufflicht bis 18 kënne kréien, wa se wëlle schaffe goen an en Aarbechtsvertrag hunn.

Dozou eng Fro, déi och vun der Chambre des Salariés opgeworf gëtt: Wat ass ënner „contrat de travail“ ze verstoen? Fällt Deelzäitarbecht och dorënner, Interimkontrakter? Wat ass mam Service volontaire? Gëtt et dofir och eng Dispens? Vläch kann de Minister dorop goen.

Op alle Fall begrësse mer et, datt déi Jonk, déi jo dacks e richtegen Degoût an d'Schoul hunn, de Choix behalen, eng Léier ze maachen oder mat 16 kënne schaffen ze goen, wa se dat wierklech wëllen, quitte datt se vläch méi spët an hirem Liewen decidéieren, dann awer eng Formation oder en Diplom nozemaachen. An et muss an eisen Ae jo och eng Selbstverständlechkeet sinn, datt déi jonk Leit dann erëm mat oppenen Äerm empfaange ginn, wa se sech méi spët fir eng schoulesch oder berufflech Ausbildung decidéieren, fir Diplomer ze kréien, déi hir Kompetenzen an hiert Wësse beleeden an hinnen einfach méi Dieren opmaachen. Et ass net seelen, dass grad esou Leit, grad esou Jonker, héich motivéiert sinn, fir awer en Ofschloss ze maachen. Déi wëssen, firwat se léieren. Gradesou wichteg ass natierlech och, datt se eng Qualifikatioun en cours d'emploi kënne maachen.

Här President, dëse Projet de loi huet jo d'Partikularitéit, datt een Artikel, nämlech den Artikel 4, also d'Schoufflicht bis 18, net direkt a Kraaft trëtt, mee eréischt an dräi Joer, den 1. September 2026. Dat ass net vu Muttwill, well et sonner Zweifel Zäit an och déi néideg finanziell a personnell Ressourcë brauch fir weider CISPen, also Centres d'insertion socio-professionnelle, dat heescht déi alternativ Strukture fir déi Schülerinnen a Schüler, déi mam übleche schoulesche Kader net eens ginn. Dat ass e wichtegen, wann net souguer zentralen Aspekt vun dësem Projet de loi, fir eeben den Décrochage ze verhënneren, ouni datt déi Jonk awer an hirem Kader musse bleiwen, wou se net méi eens ginn – an d'Schoul éierlecherweis och net méi wierklech mat hinnen.

D'CISPe sollen déi Jonk individuell encadréieren, also en Encadrement bidden, dat am „normale“ Klasesall am Lycée net méiglech ass. Esou Zentere gëtt et der a mir hu jo schonn dovunner héieren, et sollen der nach derbäikommen als PPP, Public-private-Partnership, Träger aus dem soziale Secteur zesumme mat de Schoulen. Vlächtt kann de Minister och hei op d'Froen agoen, déi sech an den Aise gestallt hunn, a wéi engem Verhältnis d'CISPen zu de Lycéee stinn a wéi och ka garantéiert ginn, datt et net zu enger schliäichender Privatiséierung kënn.

D'CISPe riichte sech jo engersäits u Jonker vun 12 Joer a méi an anerersäits u Jonker vu 16 Joer a méi. A bei der méi héijer Alterskategorie ass virgesinn, eng Agglidderung an den Aarbechtsmarché ze privilegéieren. D'Fro stellt sech: Wat geschitt, wann déi Agglidderung dann net reusséiert?

Här President, et gëtt Grénn, fir d'Obligation scolaire vu 16 op 18 unzehiewen, de Rapportier huet se genannt. Mir sinn net déi Éischt, déi dat maachen, mir sinn net déi Eenzeg, déi dee Wee ginn. Trotzdeem gëtt et eng Rei méi kritesch Avisen zu deemem Projet de loi, déi een net sollt komplett ignoréieren. D'LSAP ass jiddefalls fest iwwerzeegt, datt d'Eropsetze vum Schoufflichtalter eleng net duergeet, fir géint Schouloffbréch unzekommen. Eise Schoulsystem muss änneren: D'Orientatioun muss änneren, revaloriséiert ginn. D'Unterrichtsmethoden an d'Didaktik mussen ugepasst ginn. D'Promotiounskrittäre mussen reviséiert ginn. De Sproochenunterricht muss iwwerschaaft ginn. Déi franséisch Alphabetiséierung ass eng gutt Optioun, déi eventuell soll generaliséiert ginn. Méi konsequent Nohëllef an Tutorat sinn dréngend néideg, méi Encadrement. Och déi nonformale Bildung vu Jugendleche spillt eng grouss Roll. Ech ernimmen hei just d'Aarbecht vun de Jugendhaiser, déi nu wierklech net ze ënnerschätzen ass.

Mir müssen och weiderhin alternativ Weeër ubidden, déi et Jonke méiglech maachen, ausserhalb vum Lycée en Ofschloss ze maachen: den eBac, dee soll reforméiert ginn, d'ENAD, „Fit fir d'Léier“ an, wéi gesot, d'CISPen.

Fir d'LSAP ass et evident, datt de Staat e Bildungsoptrag huet, dee sech an allegueren d'Kanner richt. Privat Acteure kënnen d'Offer completéieren, mee de Staat dierf seng Verantwortung ni ganz u si ofginn.

Virun allem awer ass et eis wichteg, datt mer net waarden, bis d'Kand am Pëtz läit. Mir wësse jo aus allen Etüden, datt déi schoulesch Problemer meeschtens scho ganz fréi ufänken, am Fundamental, am Cycle 2, souguer schonn heiansdo am Cycle 1. Et ass deemno vun allerhéchster Bedeitung, datt een de Problem do, am Prescolaire an am Fondamental, un der Wuerzel paakt, do, wou en entsteet, amplaz datt d'Problemer vu Schouljoer zu Schouljoer ëmmer méi grouss ginn, ëmmer matgeschleeft ginn an dann herno müssen onheemlech personell a finanziell Ressourcen an alternativ Strukturen investéiert ginn, fir dee Misär, dee während 10, 12 Joer entstanen ass, nach iergendwéi opzefänken. Dat hei ass ee Puzzlestéck, mee et gëtt nach ganz vill ze dinn!

Domadder ginn ech den Accord vun der LSAP-Fraktioun a soe Merci fir d'Nolauschteren.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Madamm Cloener. An dann ass et un der honorabelen Madamm Djuna Bernard. Madamm Bernard, Dir hutt d'Wuert.

Mme Djuna Bernard (déi gréng) | Här President, d'Obligation scolaire ass eigentlech eng Obligatioun fir de Lëtzebuerger Staat, alle Jonken ënner 18 Joer

eng Offer unzébiden, och a besonnesch deenen, déi et méi schwéier hunn an déi dofir zu engem bestëmmten Zäitpunkt aus dem klasesche Schoulsystem erausfalle. Mir sinn der Meenung, dass alles muss drugesat ginn, fir och dës Jonk erëm opzefänken.

Wann dëst Gesetz gestëmmt gëtt, huet de Staat maximal dräi Joer Zäit, fir déi entspriechend Centres d'insertion socio-professionnelle, also kuerz d'CISPen, en place ze setzen. Vill Kriticken um Projet de loi koumen dohier, dass d'Ausgestaltung vun deene CISPen nach net ëmmer kloer war.

Fir eis Gréng ass et wichteg – an dat krute mer verséichert –, dass et hei net zu enger Privatiséierung kënn. Hei gëtt mat konventionéierten Träger geschafft, wéi der Croix-Rouge oder arcus, mat deenen de Staat a villen anere Beräicher scho ganz enk zesummeschaaft. D'Schüler/innen an de CISPe bleiwen och allegueren am Lycée ageschriwwen, deen eleng zoustänneg ass fir d'Zertifikatioun an d'Diplomer.

Et gëtt aktuell scho véier Strukturen zu Esch, Bartreng, Mëtscheed a Fure mat insgesamt 100 Schüler/innen. Et sollen zwou weider kommen zu Kolpech an zu Miersch. Et wäert och wichteg sinn, déi CISPe genau ze suivéieren an och am Allgemengen ze kucken, wéi een Erfolleg se an hirer Missioun och an Zukunft wäerten hunn.

Et geet also primär ëm Strukturen, an déi méi inhaltlech Froen zu Pedagogik, Didaktik, Inhalter, jo, déi gëlle fir de ganze Schoulsystem a si mat deemem Projet de loi natierlech net beäntwert. Hei wäert déi nächst Joren nach Aarbecht op d'Politik an op de gesamte Schoulsystem zoukommen, dee muss innovéieren an de Realitéiten, mee virun allem den Inegalitéiten vun haut besser gerecht ginn.

Här President, mir Gréng gesinn am Projet eng ganz Rei Stärkten, zum Beispill dass d'CISPen en aneren, e méi komplette soziopedagogeschen Encadrement ubidden wéi d'Schoulen. Och gutt fanne mer de Modell vun der Deelzertifikatiierung mat Modular, déi och Modular aus der Berufsausbildung kënnen sinn. Déi Acquisse kënnen esou unerkannt ginn, a wann e Jonke sech zu engem spéideren Zäitpunkt iergendwou wëll melle fir ze schaffen oder sech weider wëll qualifizéieren, ma da kann en dës Deelqualifikatiounen virweisen. A wa mer wou schaffen goe schwätzen, da begrësse mir Gréng och d'Aféierung vun enger Dispens fir Jonker, déi wëlle schaffen goen an déi schonn en Aarbechtskontrakt hunn.

Mat deemem Gesetz gëtt d'Anhale vun der d'Schoufflicht vum Staat kontrolléiert, an net méi vun de Gemengen. Och dat begrësse mer ausdrécklech.

Mir erkennen och un, dass eng Rei aner Länner an Europa schonn an d'Richtung vun enger Schoufflicht bis 18 Joer gaange sinn, ënner anerem Frankräich, d'Belsch a grouss Deeler vun Däitschland. Mir sinn also hei kengesfalls an enger komplett neier, innovativer Pilotlogik. Mir sinn an enger logescher Konsequenz vun engem Trend iwwerall an Europa.

Ech wëll kuerz op d'Kommunikatioun ronderëm dëse Projet agoen. Ech bedauern, dass vill Kontroversen ëm deen heite Projet eigentlech aus enger ganzer Rei Mëssverständnissen eraus entstane sinn. An dat louch och un der kuerzfristeger Virstellung vum Projet op der Rentréespressekonferenz 2020/2021. De Minister huet dat entre-temps och zouginn, mee de Verlaf vun den Diskussiounen huet awer gewisen, dass ee Schwierigkeeten huet, aus der schlechter Dynamik an deene sëllege Mëssverständnissen erauszekommen. Emsou méi wichteg fanne mer et, dass an Zukunft op eng besser, méi proaktiv an inklusiv Kommunikatioun gesat gëtt, an zwar ier e wichteg Gesetz an den ëffentleche Debat geheit gëtt. Dat Fangerspëtzegefill ass ganz wichteg,

well et entscheet letztendlech mat doriwwer, wéi ee Verlaf e Projet huet.

Enger Rei vu Kriticken, déi sech méi op de Fong vum Text bezunn hunn, gouf an den Amendementer Rechnung gedroen, an dat begrësse mer ausdrécklech. E Gesetz kënn eebe seelen esou aus der Chamber eraus, wéi et erakoum, an dat ass och gutt esou.

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, nee, dëse Projet de loi stellt keng Wonnerléisung fir de Problem vum Decrochage vun der Grondschoul bis an d'Erwuesenenalter duer. Déi Léisung – oder déi Wonnerléisung – gëtt et nun emol och einfach net. D'Kreatioun vun de CISPen ass eng Äntwert op sëlleg komplex Situatiounen vu jonke Leit an eise Schoulsystem. D'Verantwortung vum Staat, fir Jonker net einfach opzeginn, se aus dem System ze verléieren, d'Aen zouzemaachen, wa se bis 16 Joer hunn, an datt se da kucke kënnen, fir eens ze ginn, ma déi ass reell an där mussen mer eis allegueren heibanne stellen.

D'Zuelen aus dem leschten Decrochagerapport vum MENJE soen, dass ënnert den 1.765 Decrocheuren aus dem Joer 2021/2022 sech 316 erëm ageschriwwen hunn. Ëm déi aner 1.450 Jonker, ëm déi geet et hei. Ob dëse Projet hinnen eppes bréngt, datt ass d'Fro, déi sech stellt an där mer och an den nächste Joren e ganze enke Suivi mussen ginn. Näischt maachen, d'Ae verschléissen, keng strukturell Léisungen fannen, ma dat ass awer fir eis Gréng keng Optioun!

An dofir gi mer haut ganz gären dësen Accord fir dëse Projet de loi a soen dem Rapportier Merci fir säin ausféierleche schrëftlechen a mündleche Rapport, mee awer och fir seng konstruktiv a gutt Dynamik, déi mer an der Educatiounskommissioun konnten hunn. Mir hate sëlleg wichteg Debatten do gefouert an ech wëll mech och de Mercien un d'Kommissiounssekretärin an un déi ganz Zesummenaarbecht innerhalb vun der Kommissioun uschléissen. Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Madamm Bernard. An dann ass et um honorabelen Här Fred Keup. Här Keup, Dir hutt d'Wuert.

M. Fred Keup (ADR) | Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, ech wëll och ufänke mat engem Merci un de Rapportier fir de Rapport, de mündlechen an de schrëftlechen. D'Zil ass et natierlech, dass all Kand, all Schüler, en Diplom kritt. D'Realitéit ass déi, dass dat net de Fall ass, dass eng ganz Partie vu Jonker d'Schoul ouni Diplom ofbriechen – woubäi een iwwert déi Zuele jo awer diskutéiere kann, well heiansdo weess een och net, wou se duerno genee landen. Et sinn der, wéi gesot, jo eng ganz Partie, déi erëm ufänken, et sinn der och, déi ginn an d'Ausland an eng Schoul. Déi Zuele sinn do vlächtt net honnertprozenteg prezis.

D'Fro ass dann och: Ka jiddereen en Diplom kréien? Ass all Schüler iwwerhaupt derzou fäeg, en Diplom ze kréien, wa mer deen Niveau halen, wou mer sinn? A provokativ kann ech froen: Muss jiddereen iwwerhaupt en Diplom hunn, och wann dat natierlech eis Wonschvirstellung ass? Mee ech mengen, mir müssen e bëssen op eppes oppassen, och bei de Wieder, déi mer benotzen. An Dir hutt jo elo matkritt, et waren elo Diplomiwwerreechungen bei de Premièren, an op Facebook hunn d'Leit natierlech allegueren houlfreg hir Kanner gepost, déi dann d'Première gepackt haten. An natierlech muss een awer och bedenken, dass et eng ganz Partie Jonker sinn, déi net an dee Fall kommen sinn an och net an dee Fall komme wäerten. A mir müssen ëmmer drun denken, dass mer, wa mer dovun schwätzen, vun Diplomer, net dierfen an déi Fal falen, fir de Leit ze verstoen ze ginn, dass de just mat Diplom eppes wäert bass an ouni net, well d'Zil soll eigentlech si vun

enger Gesellschaft, dass och Leit ouni Diplom gutt an anstänneg lieue kënnen a respektéiert ginn. Ech soen dat einfach, fir beim Schwätzen dobaussen eeben do licht opzepassen.

E bësse méi konkreet ass et esou, dass eng Partie vu Schüler, wéi dat och gesot ginn ass – an ech war jo och laang genuch an engem Lycée derbäi –, eeben an engem gewëssenen Alter d'Motivatioun verléieren a se duerno awer erëm zrëckfannen. Dann deet et hinnen natierlech leed, mee gottseidank gëtt et eng zweet Chance. Et gëtt jo och d'École de la 2e chance, wou eng ganz Partie Schüler, déi vläicht e Choix getraff hunn an hirer méi fréier Jugend, deen net esou gutt war, dat erëm kënnen guttmaachen.

Da kommen ech kuerz eng Kéier op de Rapport ze schwätzen. Am Rapport ... Also, den Här Baum huet och gesot, do wiere verschidde Mesures anti-décrochage, an hien huet do déi international Schoulen an déi franséisch Alphabetiséierung genannt. Ech wëll awer dozou soen: Ech mengen, déi dote Strukture gëtt et nach net laang genuch. D'franséisch Alphabetiséierung a véier Pilotprojeten, déi mer hei am Land hu säit, ech mengen, engem oder zwee Joer, déi gëtt et nach net laang genuch, fir ze soen, fir ze behaapten, dass dat als Mesures anti-décrochage kéint duergoen.

An deem Kontext nach e klengt Wuert zu de Missiounen vun der Schoul, déi mer och begreifen, mee ech mengen och, dass et d'Missioun vun der Schoul ass, Kanner zesummenzebréngen, gemeinsam Wäerter ze schafen, gemeinsam Erfahrungen ze schafen, an dofir zweifeler mer natierlech souwisou un deenen zwee Modeller, déi fir eis, an eisen Aen, d'Kanner éischter trenne wéi zesummeferen.

Konkreet Froe bestinn natierlech zum Gesetz, an ech mengen, dat ass och scho vu villen Acteuren do-bausse gesot ginn: Wat geschitt dann elo mat engem 17-Järegen, deen doheemleift? Mir haten d'Situation ganz oft – ech war an engem Lycée technique am Süde vum Land –, dass Schüler net an d'Schoul komm sinn. Wat maacht Der dann do? Do sinn et Prozeduren ginn, dat huet net ëmmer funktionéiert, mee wann ee wierklech net wëll kommen, dann ass d'Fro: Wat mécht een do? Zwéngt een en, an d'Schoul ze kommen? Bon, elo gëtt et verschidde Strukturen, déi gi geschaf. Oft sinn dat jo awer Schüler, déi och iergendwéi soss Verhalensschwieregkeeten hunn. Wat maacht Der mat Leit, déi an d'Schoul kommen, fir just Zodi ze schloen? Och där hate mer. Ech mengen, et ass oft geschitt, dass bei eis d'Direktioun engem 16-, 17-Järegen gesot huet: „conseille de s'orienter vers la vie active“, fir ze soen: „Hei, gutt, dann ass et fort. Wann s de net fir d'Schoul gemaach bass, da kanns de eppes aneres maachen.“ Dat si konkreet Froen, déi sech dobaussen och eeben d'Lycéeën an d'Proffstellen, wéi dat soll funktionéieren.

Da gëtt elo eng nei Struktur geschaf, den CISP, Centre d'insertion socio-professionnelle. An ech muss awer och soen, dass mer mëttlerweil esou vill verschidde Strukturen hunn, Centres de compétences, Classes mosaïques, Service psycho-social et d'accompagnement scolaires, Service socio-éducatif, Équipe de soutien des élèves à besoins spécifiques, Tutorat individuel et cetera, et cetera, et cetera a Lycéeën, dass ech am Fong elo kee kennen, dee wierklech nach richtig den Iwwerbléck huet iwwer allegueren déi dote Saachen.

Wichtig ass och, dass bei all deenen Institutiounen ... oder soe mer mol, nee, Strukturen, déi mer do schafen, dass déi mussen dem Ministère ënnerstoen, an am beschten direkt dem Ministère ënnerstoen a guer net sollten ausgelagert ginn. A mir warnen och do virun enger schläicher Privatiséierung, déi

eventuell kéint an der Schoul stattfannen. A wéi mer dat esou gäre maachen, erënnere mir och drun, dass all Persoun, déi an der Schoul fir de Lëtzebuerger Staat schafft, muss déi dräi administrativ Sproochen kënnen an eisen Aen.

Summa summarum: Ech si frou, dass deen éischte Projet, deen den Här Meisch presentéiert hat, dass en deen net duerchrut, dass en huet missen zrëckruderen, dass deen ëmgeännert ginn ass, well dat hei ass elo besser wéi dat, wat am Ufank dostoung. Mee d'Realitéit ass awer nach ëmmer esou – an dat hu mer gemierkt an den Avisen –: D'ganz Land ass am Fong géint dës Erhéijung op 18 Joer a mir sinn dat och, ausser eebe vläicht hei déi 32. Mee ech mengen, mir schléissen eis do un a mir wäerte géint dëst Gesetz stëmmen.

Merci.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Villmools merci, Här Keup. An nächsten ageschriwwene Riedner ass déi honorabel Madamm Myriam Cecchetti. Madamm Cecchetti, Dir hutt d'Wuert.

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | Här President, dësse Projet de loi huet zum eenzege But, eise jonke Leit hir Sclolaritéit vu 16 op 18 Joer eropzesetzen. Ursaach dovu wier, fir den Décrochage scolaire ze bekämpfen. Sou wäit, sou gutt. Mee als Alleréisch kum dësse Projet de loi aus heiterem Himmel an et stoung och näischt dovun an de Koalitiounsprogrammer. D'Majoritéit war an eisen Ae gradesou iwwerrascht wéi d'Oppositoun, woe mir ze behaapten. Mee wien an der Politick ass scho gär géint eng Mesür, déi de jonken Decrocheuren zeguttkënn – wa se hinnen dann zeguttkënn?

An hei komme mir dann op den zweete Mee: Ass dat doten da wierklech eng Mesür, fir jonk Decrocheuren opzefänken? Här President, mir sinn der Meinung, dass dat net de Fall ass. Well kommt, mir kucken eis emol d'Chifferen u vun eisen Decrocheuren a wéini se decrochéieren: 2019/20 waren et 1.670 Schüler, dat sinn 8,16 %, a just ronn een Drëttel sinn zwësche 16 an 18 Joer al – d'Chifferen aus der Pressekonferenz zum Bildungsbericht 2020/2021. Zweet Drëttel vun hinne sinn also méi al wéi 18 Joer an hunn eng Rei vun Extraronnen an eise Schoulsystem gedréit.

Deene meeschten hire Frustratioun virun der Schoul datéiert vu laanger Zäit, nämlech schon aus dem Fundament, do, wou alles ugeet. All Etüden, all Evaluatiounen soe ganz kloer an däitlech – an dat ass och schon hei vun enger Virriednerin gesot ginn –, dass déi Zäitspann zwëschen dem Cycle 2 an dem Cycle 3 ausschlaggebend ass. Genau do geet d'Schéier ausserneen a bis op 9e geet se ëmmer weider ausserneen. Do dängt et och näischt, parallell Privatschoulen opzebauen oder eng Alphabetisatioun op Franséisch anzeféieren. Dat sinn alles just Dräpsen op de waarme Steen a kënnt just deenen zegutt, déi an engem bildungsnoe Stot opwuessen, awer nach ëmmer net deenen aneren.

D'Evaluatiounen, déi gemaach goufen a wou d'Resultater am Bildungsrapport stinn, oder och den Observatoire national de la qualité scolaire, deen eis eng Orientéierung zur Reduktioun vun den Inégalités scolaires duerch d'Origine sociale beschreift, soen eis scho jorelaang, dass et net nëmme déi selleg Sprooch sinn, déi de Jonken an Wee stinn, well Méisproochegkeet misst definitiv en Atout sinn. Niewent Lëtzebuergeresch, Franséisch, Däitsch an Englesch nach eng aner Mammesprooch ze kënnen, ass einfach phenomenaal, wann een dat richtig ugeet.

Villméi hunn dës Jonker e ganz aneren Handicap: „De sozioekonomeschen a sproochlechen Hannergrond

spillt am Bezuch op de schoulesche Parcours vun de Schüler/innen nach ëmmer eng entscheidend Roll: Déi sozial Schéier geet am Lëtzebuerger Schoulsystem weider ausserneen. De Schoulsystem gëtt der sozialer a kultureller Diversitéit vum Land net flächendeckend gerecht“ – Extrait aus der Pressekonferenz zum Bildungsbericht 2021.

Dës Jonker kommen aus bildungsfriemen Elterenhäuser. Hir Inegalitéiten baséieren op sozial-kulturellen an ökonomesche Kritären. Hei spille souwuel den Ausbildungsgrad wéi och de Beruff an d'Gehalt vun den Elteren eng grouss Roll, souwéi awer och de Migrationshannergrond. Dës Elteren hu ganz oft kee Clou, wéi eise System, eise Schoulsystem, richtig funktionéiert, schwätze ganz oft hir eege Mammesprooch net richtig mat de Kanner, well se dervunner ausginn, dass et besser ass, iergendee franséische Kauderwelsch ze schwätzen, fir dass d'Kanner weinstens eng Landesprooch vun Ufank u kënnen. Et huet och keen hinnen gesot, dass et besser ass, hir Mammesprooch richtig mat de Kanner ze schwätzen, fir dass se kënnen eng aner Sprooch dropsetzen. Au contraire, si kréien nach e schlecht Gewësse gemaach!

Här President, eise Schoulsystem mat enger fréizäiteger Orientéierung am Fondamental op de Secondaire kënnt deem Ganzen och net entgéint. Hei gëtt nämlech net gekuckt, wat d'Atoute vun deene jonke Leit sinn, mee se ginn dohinner orientéiert, wat nach iwwregbleift no all den Echecken, déi si am Fondamental haten. Zwar ass déi Lëtzebuerger Bildungslandschaft an de leschte Jore méi villfälteg ginn, fir soi-disant ...

(Coups de cloche de la présidence)

M. Fernand Etgen, Président | Et wier gutt, wann et e bësse méi roueg wier!

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | ... iwwert dee Wee fair Bildungschanc fir all Kand ze schafen. Zanter 2016 funktionéiere sou zum Beispill öffentlech international Schoulen an alle Regione vum Land. Hei ginn ënner anerem alternativ Alphabetiséierungssproochen ugebueden.

Eng éischt Evaluatioun, ob an a wéi engem Mooss déi öffentlech international Schoulen eng Äntwert op d'Diversitéit vun der Lëtzebuerger Schoulpopulatioun sinn, ass gëschter presentéiert ginn. Dës Evaluatioun soll dann d'Grundlag si fir eng méi breet Diskussioun par rapport zu engem eventuelle Rapprochement tëscht dem traditionellen an dem internationale Schoulsystem. Ma da loosse mer dat emol ofwaardnen!

Mee virun allem vergläiche mir hei Äppel mat Biren, dat ass och gëschter zum Deel gesot ginn. Déi Kanner, déi an dës Schoule ginn, sinn net d'Spiegelbild vun der Gesellschaft, well se jo net flächendeckend aus enger Gemeng, aus engem Quartier sinn. Hei ass schon eng Selektioun gemaach ginn. De Bericht seet eis och, dass déi Kanner aus sozioekonomesch schwachen Haushalter net genuch an dës Schoule representéiert sinn. Hei kommen och nëmme Kanner a Fro, déi eng universitär Ausbildung maache wëllen, well berufforientéiert sinn déi Schoulen net. Dat dierft et eigentlech och net ginn!

Här President, eng vun de Mesure-pharë vun dësem Projet de loi ass d'Schafe vun alternative Sclarisierungsstrukturen, de sougenannte CISPen, Centres d'insertion socio-professionnelle, an dës och nees ausserhalb vun der Reegelschoul iwwer ASBLE gereegelt. Et gëtt déi fir déi 12-Järeg, déi am Léierprozess schon esou wäit hannendra sinn, dass se am normale Schoulsystem kréieren ofzebriechen, an et gëtt déi fir Jonker ab 16, déi d'Handuch scho geworf hunn, mee déi elo solle gehollef kréien, eng Léier ze maachen.

Mee um Enn vun engem Parcours an engem CISP huet e Jonken nawell keen unerkannten Diplom. Hie kritt nämlech just eng Zertifizéierung fir verschidde Formatiounen an domat soll hien dann alt erëm zréck an d'Schoul an den normale System, fir do kënnen Diplomer an der Formation professionnelle ofzeschléissen. Dorobber muss een dann awer och nach Loscht hunn!

Här President, Dir héiert, zu wat dat heite féiert. Mir müssen d'Schrauwen do dréien, wou et Sënn mécht, an net eréischt, wann et scho laang ze spéit ass, wa fir déi Jonk keng Issuë méi do sinn, fir eppes kënnen ze léieren, wat hinne Spaass mécht. Dëse Projet de loi ass an eisen Aen dofir net grad de richtigen. Dofir menge mir, dass mir dësen net kënnen matstëmmen.

Merci fir d'Nolauschteren.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Cecchetti. A leschten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Sven Clement.

M. Sven Clement (Piraten) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, als Éischt merci dem Rapporteur fir de mëndlechen a schrëfleche Rapport. Et gouf jo scho gesot: Duerch dëse Projet soll den Alter vun der Obligation scolaire vu 16 op 18 Joer eropgoen. An ech kann Iech elo schonn direkt soen: Als Piraten wäerte mer dee Projet net stëmmen, well dat Gesetz ass fir eis katastrophal an inakzeptabel!

„De Prozentsaz vum Décrochage scolaire läit bei iwwer 9 % an et ass dat erkläert Zil, en op ënner 9 % erofzekeréien.“ Wann dat den Artikel 1 wär an de leschten Artikel, da géif ech dat och nach ënnerschreiwen. Dat wäert awer an eisen Aen net geschéien, wann een einfach de schoulpflichtigen Alter eropsetzt. Dofir ass dat heite Gesetz fir eis Piraten einfach just e Wee, fir ze probéieren, déi offiziell Statistiken e bësse méi schéin ze maachen, se e bëssen ze poléieren an eis doduerch besser duerstellen an ze weisen: „Jo, mee et si manner Jonker, déi décrochéieren“ – well et décrochéiert ee jo da méi spéit!

Well de Problem vum Décrochage hängt jo net nëmme mam Alter zesummen. D'Grënn, fir d'Schoul ofzebriechen, si ganz ënnerschiddlech an dacks fänken d'Problemer net eréischt am Secondaire, mee schonn am Fondamental un, also dann, wann d'Kanner nach méi kleng sinn. Déi Problemer ginn da vun engem Joer an dat nächst Joer mat weidergeschleeft, ouni datt se wierklech am Kär geléist ginn. Am Géigendeel: Dacks ginn d'Problemer mat de Joren zu engem ëmmer méi groussen an iergendwann oniwwerwannbaren Hindernis. Dowéinst sinn aner Mesüeren de richtige Wee, fir den Décrochage scolaire ze bekämpfen, awer net déi heiten!

Am Géigendeel: Mir Piraten fäerten, datt duerch dëst Gesetz vill Jonker, déi elo schonns e Risiko hunn, fir an der Schoul ze echouéieren, ofzebriechen, nach an hirer Positioun kéinte bestärkt ginn. An da bréngt dat nach en anere Problem mat sech, well och duerch eng méi laang Schoulpflicht wäerten dës Schülerinnen a Schüler dann net méi laang d'Schoulbänk drécken. An dann, wa se dann d'Schoulpflicht net respektéieren, wat geschitt dann? Ma da ginn d'Police, jo, d'Gerichter, d'Justiz involvéiert. Mir riskéieren also, datt mer doduerch och nach befeieren, datt jonk Leit, déi souwisou scho vill Problemer hunn, esou e grousst Hindernis gesinn, fir net méi an d'Schoul ze goen, och nach Problemer mat der Justiz kréien, jo, domadder weider Steng an de Wee geluecht kréien. An da kënnen mer soen, datt mer gutt geschafft hunn, well dann hu mer genau de Géigendeel erreecht!

A mat dëser Positioun sti mer jo och net eleng do. Dat weisen déi verschidden Avisen, déi zu dësem Projet virleien. Fir eis ass mat all der Oppositioun

onverständlech gewiescht, datt iwwerhaupt weider um Projet festgehal gouf. Et kann een iwwert datt politesch Derhannert schwätzen – mir hätten en anere Wee ageschloen. D'Kanner musse schonn am Fondamental besser encadréiert a betreit ginn, fir datt déi Problemer esou séier wéi méiglech bemierkt ginn an esou séier wéi méiglech kann am Interêt vum Kand intervenéiert ginn.

Mir müssen d'Problemer, zum Beispill d'Sproochebarriären, esou fréi wéi méiglech ugoen. Dozou gehéiert fir eis zum Beispill d'Alphabetiséierung an anere Sproochen, zum Beispill Franséisch oder Englesch.

Dozou gehéiert fir eis och, datt eng richtig Hausaufgabenhëllef ugebuede gëtt, an net just eng, déi zwar esou genannt gëtt, mee u sech am Prinzip eng Surveillance ass oder – wéi dat zu menger Zäit an der Schoul nach geheescht huet – „de Silence“.

Dozou gehéiert eng besser Orientéierung vun de Schülerinnen a Schüler an datt de Schülerinnen a Schüler méi fréi gewise gëtt, wat et u Beruffer a Méiglechkeete gëtt a wat am beschten zu hire Stärken an Interête passt. Well wa si mat engem festen Zil virun den Ae schaffen, dann ass och d'Motivatioun fir si méi grouss, well d'Schülerin oder de Schüler konkret kann op en Zil hyschaffen. An dat si just e puer Punkten, léif Kolleeginnen a Kolleegen, wéi een den Décrochage kéint bekämpfen.

Woumadder een en net bekämpft, ass, andeem een einfach de Leit seet: „Bleif nach zwee Joer méi laang an engem System, wou s du elo schonn den Echec virun der Nues hues!“ Mir müssen also dergéint ukämpfen, datt Leit iwwerhaupt an eng Situatioun kommen, wou sech dee Bierg virun hinnen ëmmer méi optiermt. Mir müssen an eng Situatioun kommen, wou u sech jiddwereen eng Perspektiv gesäit, an dat maache mer net doduerjer, datt mer hinnen einfach soen: „Bleift méi laang hei!“

Deementspriedend wäerte mir dëse Projet och net matdroen. Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Clement.

D'Regierung huet d'Wuert, den Här Educationsmi-nister Claude Meisch. Här Meisch, Dir hutt d'Wuert.

Prise de position du Gouvernement

M. Claude Meisch, Ministre de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse | Ma merci, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, a merci all de Riedner hei. Mir schéngen eis eens ze sinn, datt mer eppes musse maache fir déi Jonk, déi aus ganz ënnerschiddlechen Ur-saachen der Schoul fréizäiteg de Réck dréien. Mir müssen eppes maachen, fir se esou gutt wéi méiglech ze qualifizéieren, well mir musse kucken, datt se staark ginn, fir duerno als Erwuessener hir Responsabilitéite kënnen ze huelen am Berufsliewen, am private Liewen, an der Gesellschaft.

Mir schéngen eis net ëmmer eens ze sinn, wat de richtige Wee dozou ass, mee dat ass och normal, datt een doriwwer kann a soll diskutéieren, an dofir fannen ech et och normal, datt ee sech, grad wann et ëm d'Obligation scolaire geet an d'Eropsetze vun där selwechter, domadder beschäftegt, well et ass sécherlech en Aschnëtt an d'Fräiheet vun engem jonke Mënsch, deen zwar nach mannerjäreg ass, mee wou de Staat seet: „Nee, du hues net méi all Choix-méiglechkeeten, déi s de bis elo schonn ab 16 Joer has, an déi kriss de elo réischt ab 18 Joer!“ An datt dat eis preoccupéiert, schéngt mer evident ze sinn. An datt pro do musse ofweien tëschent ganz ënnerschiddlechen Interessien, do sinn ech frou, datt mer dat och hei an der Chamber maachen an datt mer dat net lichtfanke maachen.

Op der anerer Säit wëll ech awer soen, datt mer mat dësem Gesetz och en Deel Moderniséierung vun eise Schoulssystem weiderdreien, well wa mer – an ech mengen, d'Djuna Bernard huet et gesot gehat – an eis Nopeschlänner kucken, déi dräi Nopeschlänner, vill aner europäesch Länner, ënner anerem Portugal, dat mer gutt kennen, well mer ganz vill Schüler och vun do nach ëmmer heihinnerkréien, ass et haut normal, datt ee bis 18 Joer an d'Schoul geet, a Formatioun geet, deelweis an der Formatioun bleift. Dat hängt virun allem mat den ënnerschiddleche Praxissen a Systemen an der Berufsausbildung zesummen. An ech mengen, datt et Lëtzebuerg och gutt zu Gesiicht steet, an déi dote Richtung ze goen, do net abseits ze stoen, well och déi aner hate sécherlech gutt Grënn, wéi se déi dote Schrëtt gemaach hunn.

Den Décrochage ass eppes, wat e permanenten Effort erfuerdert, an ech ginn all deene Recht, déi soen: „Mir müssen op deem Punkt, op deem Punkt, op deem Punkt, op deem Punkt an op deem Punkt an op deem Punkt an op deem Punkt an och op deem Punkt weider usetzen.“ Ech mengen, op villem vun deem, wat hei diskutéiert gouf, maache mer och ëmmer nees hei ..., mécht d'Regierung ..., diskutéiere mer an der Chamber, probéiere mer schrëttweis och ëmmer nees weiderzekommen. Dat hei entbënt eis net vun allen aneren Efforten, eise System ze verbessern, weider ze moderniséieren, Methoden ze adaptéieren, fréi unzefänken, Vernetzung ze maache vu formaler an nonformaler Bildung, generell déi Jonk ze stärken, se wuesen ze doen an ze kucken, datt se prett gi fir d'Liewen duerno – sécherlech net!

Déi Efforten, déi gemaach goufen an de leschte Joren a Joerzénge, fir den Décrochage scolaire ze evitéieren, déi hunn och hir Friichte gedroen, well d'Chiffere, déi sinn och erfogaangen. Mir hunn awer och gemierkt, datt mer bei deenen ongeféier 9 % stagnéiert sinn an trotz alle weideren Efforten net méi richtig weiderkonn sinn.

An ee vun den zentrale Problemer läit awer nun emol dodranner, datt mer ouni Obligation scolaire e Jonken, dee mat 16 oder mat 17 Joer d'Schoul verléisst, komplett vum Radar verléieren. En ass net méi an iergendenger Mesür dran, e muss net méi op den Telefon goen, wa seng fréier Schoul oder iergendwellech aner Servicer, déi mer ganz ënnerschiddlech ugeluecht hunn, mat ënnerschiddleche Methode schaffen, probéieren, en ze kontaktéieren an zréck an eng Formatioun, an e Programm – well och där gëtt et haut scho ganz ënnerscheedlecher – ze kréien. An ech kéint jo nach domadder liewen, datt mer 600 Jonker an der Moyenne pro Joer hunn am Alter vu 16 a 17 Joer, déi d'Schoul ouni Ofschloss verlossen, wann déi allermeescht da gutt Fouss géife faassen an der Berufswelt, Perspektiven do hätten, sech vläicht am Lifelong Learning kéinten eropschaffen. Dann, denken ech, bräichte mer hei net doriwwer ze schwätzen.

Erféiert, Dir Dammen an Dir Hären, war ech allerdéngs, wéi ech gesinn hunn, datt dat fir 88 % vun deene 600 am Alter vu 16 a 17 Joer net de Fall ass, datt déi net an der Sécurité sociale ugemellt sinn, datt se also kenger Aarbecht noginn an datt se och néierens bei eis am Ministère oder a soss an iergendenger Formatioun opgefall sinn. Dat heescht, mir schwätzen do vun de sougenannten NEETs, Not in Employment, Education or Training. Déi souzen doheem oder hu sech d'Zäit iergendwéi aneschtens verdräiwten, mee net an enger Formatioun, net an enger Schoul an och net op der Aarbecht, an dofir denken ech, musse mer eis awer dorëms këmmen, an et geet net duer ze soen: „Dat kann op ganz villen anere Punkte preventiv gemaach ginn“, well sou einfach ass et och net!

Wéi ech e puer Deeg Minister war, krut ech – dat ass jo elo schonn eng Zäitchen hier – Besuch vun enger jonker Doktorandin vun der Uni.lu, déi hir Thees geschriwwen huet iwwer grad de Profil vun den Decrocheuren an eisem Schoulsystem. An et huet mer d'Aen opgemaach a kloer gewisen, datt et grad bei Decrocheuren eeben net nëmmen déi schoulesch Problemer sinn. Jo, dat kann e Facteur sinn. Jo, eng falsch Orientatioun, dat kann eng Ursach sinn. Jo, Léierschwieregkeeten, och dat ass méiglech. Mee d'Resultat vun där Etüd war, datt et bei 50 % vun den Decrocheuren, déi mer zu Lëtzebuerg hunn, éischter och e schlechte Gesondheitszoustand war, virun allem am Beräich vun der mentaler Gesondheet, an datt mer also och musse kucken, datt mer déi Jonk do aneschtens kënnen stäerken.

An dat interpelléiert eis jo ganz besonnesch nach eng Kéier, datt et och hei – an ech mengen, datt dat wierklech e staarke Punkt vun dësem Gesetzesprojet ass – net drëms geet, einfach déi Jonk an der selwechter Formatioun ze halen, an déi selwecht Schoul zrëckzebréngen oder do festzehalen, mee datt mer hei gläichzäitig – an ech denke wierklech, d'Djuna Bernard huet et richteg gesot – dem Staat d'Obligatioun operleeën, deemtspriechend Strukturen ze schafen, déi besser adaptéiert sinn un déi Jonk, un hir Besoinen, och wat d'mental Gesondheet ubelaangt, wéi dat haut de Fall ass.

Well mer deen Encadrement ganz dacks an eise Schoulen ..., wat grouss Struktur sinn, déi kloer hierarchesch organiséiert sinn, wou awer fir eng grouss Majoritéit dat absolutt kee Problem duerstellt, mee fir déi doten Zilgrupp stellt et e Problem duer an et kann eigentlech net deemtspriechend adequat no hinne gekuckt ginn a se kënnen net an deem Mooss gestärkt ginn.

Dofir wiest mat der Schafung vun de Centres d'insertion socio-professionnelle jo och eppes zesummen, wat eigentlech grad benefique ka si fir déi dote Populatioun, fir eng extreem fragill Populatioun, wou nieft schoulesche Problemer familiär a sozial Problemer kënnen bestoen, wéi gesot, mental gesondheetlech Problemer kënnen bestoen, wou et dann drëms geet, natierlech weider schoulesch mat hinne ze schafen, se schoulesch net falen ze loossen, weiderhin ze kucken, Schrëtt fir Schrëtt ze maachen, vläicht an engem aneren Tempo, vläicht och aner Schrëtt a Richtung vun engem Ofschloss, datt een op d'mannst dat nach erreicht an där Zäit, déi ee mat hinne ka schafen, an awer gläichzäitig den Accent vill méi staark dorop leet, se psychosozial kënnen ze ënnerstëtzen an datt se eigentlech selwer emol erëm op d'Féiss kommen, selwer emol nees u sech gleewen a selwer nees kënnen e Plang developpéieren, wat se mat hirem Liewe wëlle maachen.

An dofir ass déi Vernetzung hei tëschent der Schoul an de Servicer an den Acteuren vun der Aide à l'enfance esou wichteg a verspricht eigentlech ganz, ganz, ganz, ganz vill. An et ass dat eigentlech och d'Logik vum Ministère, vum MENJE, vum Ministère de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse, wou mer d'Kompetenz hu mat och der Aide à l'enfance, fir grad och emol doheem ze ënnerstëtzen, fir eebe grad och de Jonken eng Kéier aneschtens ze ënnerstëtzen, wéi dat reng schoulesch Servicer, och déi sozioedukativ an déi psychosozial Servicer an der Schoul, kënnen maachen, well d'Erausfuhrung eng ganz, ganz aner ass. Da kommt, da loosse mer dach do, am Interess vum deene Schülerinnen a Schüler, dat zesumme wuessen, wat zesummegehéiert!

Ech denken och, datt een hei wierklech net vu Privatiséierung ka schwätzen. Mir mussen eis awer nach eng Kéier virun Ae féieren, wien déi Acteuren aus der

Aide à l'enfance sinn. Dat sinn déi, déi all déi aner Aufgaben all Dag wouerhuelen am Beräich vun der Aide à l'enfance, déi d'Familljen doheem ënnerstëtzen, déi eenzel Kanner ënnerstëtzen, déi Kannerheemer bedreiwen, déi mat Flüchtlinge schafen an déi all déi Strukturen do geréieren, déi ganz vill Crèche a Maison-relais a Jugendhaiser queesch uechtert d'Land geréieren, déi direkt konventionéiert si mam Staat. De Finanzement ass staatlech ofgeséichert, de Kollektivvertrag ass een, deen och honoréiert gëtt vum Staat, deen also, ech denken, gutt Aarbechtskonditiounen bitt. Do si mer jo ganz wäit ewech vun deem, wat een hei als Privatiséierung kéint bezeichnen.

Ech denken, datt mer hei e wichtige Schratt maachen, fir grad enger Schoulpopulatioun eppes unzëbiden, déi soss ganz dacks vergiess ginn ass. Well maache mer eis näischt vir: Et war fir ganz vill Acteuren – an och verständlech – den einfachste Wee, wa se vläicht net méi erëmkomm sinn. Well deen, deen net méi erëmkënnt, deen huet d'Schoulcommunitéit virdrun heiansdo och richteg beschäftegt. Jo, et gëtt der och, déi a sech gekéiert waren an déi lues a lues sech verabschit hunn, an et huet keen et matkritt. Mee et gëtt der och, déi eng richteg Erausfuhrung waren an der Schoul, an dann ass net jiddereen traureg, datt den normale Betrib an der Schoul och emol erëm eng Kéier ka weidergoen an datt ee sech fir déi 97, 98, 99 % vu Schülerinnen a Schüler weider kann asetzen, wann deen een oder aneren gefeelt huet, an et huet keen esou richteg gestéiert bis elo. Ech muss soen: Mech huet et gestéiert an dofir hunn ech trotz alle Kriticken un dësem Projet de loi, un der Käridi festgehalten.

Ech muss soen, datt et sécherlech derwäert war, driwwer nozedenken, ob mer déi Dispens maachen, wann een awer en Aarbechtskontrakt kritt, datt een dann net der Obligation scolaire ënnerläit. Dat fannen ech e Schrëtt, deen absolutt vertriebar ass. Ech fannen, datt mer duerno an deenen Diskussiounen, déi mer haten tëschent de politeschen Acteuren, mat de Beruffskummeren an aneren Acteuren, gutt Brécke gebaut hunn, fir deen Text hei besser ze maachen – dat ass wouer.

Ech muss awer och soen, datt déi awer zum Deel vehement Reaktioun op déi awer gutt Iddi, déi – an dat stëmmt net, wat hei gesot ginn ass – schonn am Koalitionsaccord festgehale war an deem dote Mooss, datt mer eng Ausbildungspflicht wëlte maachen op Basis vun enger gudder Iddi, déi awer grouss Oppositioun am Ufank erfueren huet, mech schonn e bësselche gewonnert huet, an et interpelléiert mech haut nach, wou déi Oppositioun ëmmer hierkonn ass

Mee dat ass haut Niewesaach: Wa mer dëse Projet gestëmmt kréien, da sollt mer kucken, dat och ëmzesetzen, eis déi dräi Joer Zäit ze ginn, fir deemtspriechend Strukturen opzebauen. An dat ass vill opzebauen, mir schwätzen awer hei vun zweemol 500 oder iwwer 1000 Schülerinnen a Schüler, déi an héich spezialisierte Strukturen och warscheinlech zum groussen Deel mussen accompagnéiert ginn. An dat ass eng Erausfuhrung, déi gi mer eigentlech hei u mat dëser Decisioun an déi erleeë mer dem Staat op fir déi nächst dräi Joer.

Villmools merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools dem Här Educatiounsminister Claude Meisch. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7977. Den Text steet am Document parlementaire 7977¹⁶.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7977 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Mir maachen de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi ass mat 31 Jo-Stëmme géint 29 Nee-Stëmmen ugehol.

Ont voté oui : Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Mme Carole Hartmann (par M. Gusty Graas), MM. Pim Knaff (par Mme Barbara Agostino), Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Claude Lamberty) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch (par Mme Simone Asselborn-Bintz), Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill.

Ont voté non : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo (par M. Laurent Mosar), Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser et Fred Keup ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis ;

M. Roy Reding.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass et esou decidéiert.

4. Dépôt d'une proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés par M. Roy Reding

Da géif ech d'Wuert ginn un den honorabelen Här Roy Reding fir den Depot vun enger Rei Modifikatiounen vum Règlement.

Exposé

M. Roy Reding (Liberté Chérie), auteur | Jo, merci, Här President. Et ass u sech eng Proposition vu Modifikatioun, déi effektiv dräi Punkten ëmfaasst:

Dat eent war: Op Ufro vun der CSV hu mer eis an der Reglementskommissioun beschäftegt mat der Roll vum Chamberspräsident a senger néideger Neutralitéit.

Am Rame vun deenen Diskussiounen si mer dann och op d'Neutralitéit vun der Chambersverwaltung ze schwätze komm, déi mer och wëlle ganz kloer festschreiwen, datt eis Verwaltung par rapport zu all Deputéierten, egal zu wat fir engem Grupp oder wat fir enger Sensibilitéit e gehéiert, neutral ze sinn huet.

An dat Drëtt, wat mer da maachen: D'Conférence des Présidents huet eng Nott gefrot bei der Cellule scientifique, an do geet et ëm d'Opnamen, den Enregistrement, vu Kommissiounssätzungen, vum Bureau an och vun der Conférence des Présidents.

Voilà, mir wäerten deen Text ganz geschwënn elo diskutéieren an normalerweis nächst Woch nach kënnen hei an de Plenum bréngen.

Ech soen Iech Merci.